

Pfv.VII.20.181/2011/7. szám

A Magyar Köztársaság Legfelsőbb Bírósága a dr. Dezsényi Attila ügyvéd által képviselt szám székhelyű felperesnek a dr. Hock Ernő ügyvéd által képviselt szám alatti lakos alperes ellen tartozás megfizetése iránt a Győri Városi Bíróságon G.23.133/2008. szám alatt folyt, és a Győr-Moson-Sopron Megyei Bíróság 1.Gf.20.206/2010/7. számú ítéletével befejezett perében a felperes által benyújtott felülvizsgálati kérelem és az alperes által előterjesztett csatlakozó felülvizsgálati kérelem folytán - tárgyaláson kívül - meghozta a következő

í t é l e t e t :

A Legfelsőbb Bíróság a jogerős ítéletet a keresetet elutasító rendelkezés tekintetében hatályon kívül helyezi és kötelezi az alperest hogy fizesse meg a felperesnek az 518.807 (Ötszáztizennyolcezer-nyolcszázhét) forint 2004. augusztus 10. napjától a kifizetésig számított évi 15 %-os kamatát.

A keresetet ezt meghaladóan elutasítja.

Egyebekben a jogerős ítéletet hatályában fenntartja.

Megállapítja, hogy mindkét fél viseli a saját felülvizsgálati eljárási költségét.

I n d o k o l á s :

A felek 2004. április 1-én két szerződést kötöttek. Az értékesítési szerződéssel a felperes 9.000 db Hy-Line tenyészetből származó Hy-Line technológia szerint felnevelt és vakcinázott 5 hetes korú Hy-Line Brown tojóhibrid jérce átadását vállalta az alperesnek 295 forint/db árért. A bérnevelési megállapodásban pedig az alperes megbízta a felperest, hogy a 2004. április 1-től a tulajdonát képező 9.000 db Hy-Line Brown végtermék előnevelt állományt 17 hetes korig a részére felnevelje. A jércék bérnevelési díját 599 forint / db + ÁFA összegben határozták meg. Mindkét szerződés tartalmazta, hogy késedelmes fizetés esetén a felek évi 15 % mértékű kamatot kötelesek fizetni.

Az alperes az állományt a nevelési időszak végén 2004. június 2-án átvette, és a felperes telephelyéről elszállította, azonban a fizetési kötelezettségével késedelemben esett. 2004. június 29-én a tartozását 2.288.500 forintban elismerte, és kérte a fizetési határidő 2004. augusztus 10. napjára történő módosítását.

A tojástermelés beindulását követően a jércék 22. élethetében az állomány egészében vékonybél kokcidiózis lépett fel. A betegség következtében nagyarányú elhullás következett be, és az alperes telephelyéről 500 kg baromfitetem és 610 kg tojáshéj került elszállításra veszélyes hulladékként az ... Zrt-hez. A felperes hibás teljesítésére hivatkozva az alperes 2.288.500 forintot a felperes részére nem fizetett meg.

A felperes keresetében 2.288.500 forint szerződés alapján fennálló tartozás , továbbá ezen összeg 2004. augusztus 1-től számított évi 15 %-os kamata és a perköltség megfizetésére kérte kötelezni az alperest.

Az alperes ellenkérelmében a kereset elutasítását kérte. Szerinte a felperes nem rendelkezik aktív perbeli legitimációval a per tárgyát képező 9.000 db tojóhibrid tekintetében, mivel az állatokat ténylegesen nem a felperestől, hanem a ... Kft-től szerezte be. A felperes hibás teljesítésére hivatkozva 2.288.500 forint erejéig beszámítási kifogással élt, míg 1.999.116 forintot viszontkeresetet előterjesztve követelt a felperestől.

A felperes az alperes beszámítási kifogásának és viszontkeresetének elutasítását kérte.

A bíróság jogerős ítéletével 518.807 forint megfizetésére kötelezte az alperest a felperes részére, míg ezt meghaladóan a keresetet és a viszontkeresetet elutasította. A jogerős ítélet indokolása szerint alaptalanul hivatkozott az alperes a felperes keresetösségi jogának hiányára, mivel a perbeli adatok (érvényes szerződések és alperesi tartozás-elismerés, valamint részteljesítés) igazolják a felek közötti jogviszony fennálltát, amellyel szemben nincs jogi relevanciája egyéb igényérvényesítés hiányában annak, hogy a felperes kitől és hogyan szerzett tulajdonjogot az állományon, illetőleg a peres felek korábbi szerződése a ... Kft-vel mennyiben kerültek megkötésre vagy felbontásra.

A bíróság arra hivatkozva, hogy a felperesnél az állomány nem szerezte meg azt a természetes védettséget, amivel az ilyen korú állatoknak rendelkeznie kellett volna, a felperes hibás teljesítését állapította meg. A bíróság arra a következtetésre jutott, hogy az alperes nem tanúsított kármegosztásra alapot adó magatartást, mivel a homokos almozás nem okozott volna problémát, ha a felperes természetes védettséggel rendelkező állományt biztosít a részére, ezért a jogerős ítélet szerint a kokcidiózis kialakulásával kapcsolatosan bekövetkezett károkért a felelősség teljes egészében a hibásan teljesítő felperest terheli.

Az elhullott állatok mennyiségére vonatkozóan a másodfokú bíróság abból indult ki, hogy konkrét bizonyíték csupán arról az 500 kg-nyi

elhullott állatról áll rendelkezésre, amelyet az ... Zrt-hez szállítottak, ezért a másodfokú bíróság az alperesi kárigény összezszerúségét a minden kétséget kizáróan bizonyított 500 kg állati tetem tényéből kiindulva vizsgálta, és az alperes kártérítési igényét 333 db elhullott állat tekintetében ítélte alaposnak. Ennek megfelelően a másodfokú bíróság a felperest megillető 2.288.500 forint követelésbe a felperes hibás teljesítése folytán 1.769.693 forintot számított be, és az alperest 518.807 forint felperes javára történő megfizetésére kötelezte. Egyebekben a keresetet és a viszontkeresetet elutasította.

A jogerős ítélet ellen a felperes felülvizsgálati kérelemmel, míg az alperes csatlakozó felülvizsgálati kérelemmel élt.

A felperes felülvizsgálati kérelmében a jogerős ítélet hatályon kívül helyezését, az alperes kereseti kérelme szerinti marasztalását, míg az alperes beszámítási kifogásának, illetve viszontkeresetének elutasítását kérte. Arra hivatkozott, hogy a jogerős ítélet sérti a Ptk. 4. § (4) bekezdését, 277. § (1) bekezdés a) pontját és c) pontját, a 340. § (1) bekezdését, valamint a 301/A. §-t.

Érvelése értelmében tévedett a másodfokú bíróság, amikor kimondta, hogy a kokcidiózis által okozott elhullás a 4 %-os megengedett elhullásba nem érthető bele. Szerinte a 4 %-os megengedhető elhullás okát a tartástechnológia nem nevesíti, és a perben felmerült más adat alapján sem kell az elhullási okok közül a kokcidiózis megbetegedést kizárni. Sérelmezte a 610 kg-os tojáshéj szállítmány terhére történő értékelését. Kifogásolta, hogy a másodfokú bíróság a betegség kialakulásáért kizárólagos felelősségét állapította meg. Arra hivatkozott, hogy a bíróság nem vette figyelembe a testvérállományokat, amelyeknél nem jelentkezett a betegség. Szerinte tévesen minősítette a bíróság a bérnevelésre kötött szerződést mezőgazdasági termékértékesítési szerződésnek. Kifogásolta, hogy a bíróság nem tulajdonított jelentőséget annak, hogy az alperest utasítási jog illette meg. Sérelmezte, hogy a bíróság nem alkalmazott kármegosztást, mivel szerinte az alperes magatartása nem felelt meg a Ptk. 340. § (1) bekezdésében foglaltaknak. A 2004. április 1-én kötött szerződésre hivatkozva sérelmezte, hogy a bíróság a kamat iránti keresetét elutasította.

Az alperes csatlakozó felülvizsgálati kérelmében a jogerős ítélet hatályon kívül helyezését, a jogszabályoknak megfelelő új határozat hozatalát, a felperes keresetének elutasítását, és a felperes perköltség fizetésére való kötelezését kérte.

Arra hivatkozott, hogy a felperes nem rendelkezik keresetösségi joggal, mivel a 9.000 egyed számú tojóhibrid állomány tulajdonjogát nem a felperestől, hanem a ... Kft-től szerezte meg.

Előadta, hogy a szállítóleveleken és átvételi elismervényeken a ... Kft. került feltüntetésre szállítóként. Érvelése értelmében átruházással csak a dolog tulajdonosától lehet tulajdonjogot szerezni, és a közte valamint a ... Kft. között létrejött mezőgazdasági termékértékesítési szerződést csak és kizárólag írásban lehetett volna felbontani.

Sérelmezte, hogy a másodfokú bíróság a beszámítási és a kártérítési igényét kizárólag a tőle elszállított 500 kg baromfihulláwhoz, azaz 333 db elhullott egyedhez arányosította. Részletesen felsorolta azokat a bizonyítékokat, amelyek szerint alátámasztják, hogy minimálisan 700 kg hibrid hullott el a felperesi hibás teljesítéssel összefüggésben kialakult megbetegedésben. Dr. T. J., K. J., G. I. tanúvallomására, G. I. B. Gy.-nek írt jelentésében foglaltakra, dr. S. G. szakértő megállapításaira hivatkozott. Előadta, hogy a hatályos jogszabályi rendelkezések alapján az állati hulladékok kezelésére és ártalmatlanítására a feldolgozó üzemekbe történő szállításon kívül más jogszerű módszerek is léteztek: az állattartó a saját telkén évi 50 kg baromfihullát áshatott el, ezen kívül a tetemek égetése és állati hulladéktemetőbe való elhelyezése is megengedett volt. 3.052.516 forintban jelölte meg a felperes hibás teljesítése folytán őt ért kár mértékét, és vitatta a másodfokú bíróság ettől eltérő elszámolását.

A felperes felülvizsgálati ellenkérelmében az alperes csatlakozó felülvizsgálatával érintett körben, míg az alperes a felperes felülvizsgálati kérelmével támadott részében a jogerős ítélet hatályában való fenntartását kérte.

A felperes felülvizsgálati kérelme az alperes kamatfizetési kötelezettségével kapcsolatban alapos, míg egyebekben alaptalan. Az alperes csatlakozó felülvizsgálati kérelme alaptalan.

A Legfelsőbb Bíróság a felülvizsgálati eljárás eredményeként azt állapította meg, hogy a jogerős ítélet sérti a Ptk. 301/A. §-át, míg a felülvizsgálati kérelemben és a csatlakozó felülvizsgálati kérelemben megjelölt egyéb okból nem jogszabálysértő.

Alaptalanul hivatkozott az alperes a csatlakozó felülvizsgálati kérelmében a felperes aktív perbeli legitimációjának hiányára.

A felperes az alperessel 2004. április 1-én két szerződést kötött. A jérce értékesítési szerződés alapján a felperes 9.000 db tojóhibrid jérce átadását vállalta az alperesnek, míg az alperes 295 forint / db + ÁFA vételár megfizetésére vállalt kötelezettséget. A bérnevelési megállapodásban pedig a felperes az alperes tulajdonát képező 9.000 db jérce 17 hetes korig történő felnevelésére vállalkozott. A nem vitás tényállás szerint a

felperes által felnevelt állomány az alpereshez került kihelyezésre. Az alperes a felperes részére 1.250.000 forintot, illetve 6.000.000 forintot megfizetett, és 2004. augusztus 10-i határidővel 2.288.500 forint megfizetésére vállalt kötelezettséget. A felperes keresetindítását követően a felperes hibás teljesítésére hivatkozva beszámítási kifogást, és a felperessel szemben viszontkeresetet terjesztett elő. A 2005. január 13-án indult perben az alperes csupán a 2009. március 11-én megtartott tárgyaláson hivatkozott először arra, hogy nem a felperes volt a szerződő fél.

A 2004. április 1-én kötött érvényes szerződések az alperesi tartozás-elismerés, valamint részteljesítések alapján helytállóan ítélte alaptalannak a bíróság az alperes jogviszony hiányára, a felperes keresetösségi jogának hiányára történt hivatkozását. Megalapozottan állapította meg a másodfokú bíróság, hogy a felperes az alperessel kötött szerződések alapján jogszerűen érvényesíti az igényét az alperessel szemben, és a per elbírálása szempontjából nincs jelentősége annak, hogy a felperes kitől, vagy hogyan szerzett tulajdonjogot az állományon, illetve a felek korábbi szerződése a .. Kft-vel miként alakultak. A másodfokú bíróság helytállóan mellőzte az elsőfokú bíróság által megállapított tényállásból az erre vonatkozó megállapításokat.

Alaptalanul sérelmezte a felperes a felülvizsgálati kérelmében a bérnevelésre kötött szerződés mezőgazdasági termékértékesítési szerződésként történt minősítését, mivel a Ptk. 417. § (2) bekezdése értelmében a mezőgazdasági termékértékesítési szerződés tárgya állat nevelése is lehet.

Jogszabálysértés nélkül állapította meg a másodfokú bíróság, hogy a 4 %-os - még megengedhető - elhullás az ismeretlen eredetű, a teljes tartás során fellépő, alkalmanként nem számottevő elhullásra vonatkozik, nem pedig a hibás teljesítéssel okozott károkra. A másodfokú bíróság az ítéletének indokolása 9. oldalán az első bekezdésben kifejtette, hogy nem is állapította meg az okozati összefüggést a heveny időszak elhullását követő időszak elhullásai, és a kokcidiózis megbetegedés között, tekintettel a szakértő aggálytalan és kellően megokolt véleményére. A felülvizsgálati kérelemben írtakkal szemben ebben a körben a másodfokú bíróság helytállóan értelmezte a felek szerződését, és jogszabálysértés nélkül jutott arra a következtetésre, hogy a hibás teljesítéssel okozott kárt a felperes köteles az alperesnek megtéríteni.

Alaptalanul sérelmezte a felperes a felülvizsgálati kérelmében a betegség kialakulásával kapcsolatos felelősségének megállapítását, és a kármegosztás mellőzését is.

A bíróság dr. S. G. szakértő aggálytalan szakértői véleménye alapján jogszabálysértés nélkül jutott arra a következtetésre, hogy a felperes hibásan teljesített, mivel az állomány nem szerezte meg azt a természetes védettséget, amivel az ilyen korú állományok mindegyikének rendelkeznie kellett volna, és az alperes által alkalmazott homokos almozás nem okozott volna problémát, ha a természetes védettséggel rendelkező állomány kerül telepítésre.

Megalapozottan állapította meg a bíróság, hogy a felperes tudott az állatok elhelyezésének speciális voltáról. A felperes felülvizsgálati kérelmében írtakkal szemben erre figyelemmel az alperest nem terhelte további tájékoztatási kötelezettség. A felperes beleegyezését illetően az alperesnek bizonyítási kötelezettsége nem volt, mivel a felperes az általa ismert speciális elhelyezési körülmények mellett az állományt az alperes részére átadta, kifogást nem jelzett, ezért alaptalanul sérelmezte teljes felelősségének megállapítását.

Jogszabálysértés nélkül állapította meg a bíróság az elhullott állatok darabszámát, és a felperest terhelő kártérítés összege tekintetében is a tényállást.

A bírói gyakorlat értelmében a bizonyítás eredményének mérlegelésére vonatkozó jogszabály megsértéséről csak akkor lehet szó, ha a bíróság által megállapított tényállás az iratok tartalmával ellentétes (iratellenes), illetőleg a bíróság a bizonyítékok egybevetése és összességükben való értékelése során okszerűtlen, logikai ellentmondást tartalmazó következtetésre jutott.

A másodfokú bíróság a lefolytatott bizonyítás eredményének mérlegelése alapján az említett hibáktól mentesen és a Pp. 221. §-ának (1) bekezdése szerinti indokolási kötelezettségének eleget téve jogszabálysértés nélkül jutott arra a következtetésre, hogy a felperes hibás teljesítésével összefüggésben 333 db elhullott állat és 610 kg tojáshéj alapján az alperest összesen 1.769.693 forint kártérítés illeti meg.

Az alperes csatlakozó felülvizsgálati kérelmében felsorolt bizonyítékokra figyelemmel sem állapítható meg ebben a körben jogszabálysértés. Az alperes a ... sorszámú jegyzőkönyvben foglaltan arra hivatkozott, hogy „az ... sofőrje nem helyes becslést alkalmazott, ez az oka az általam becsatolt veszélyes hulladékokra vonatkozó okiraton szereplő érték és a tényleges elhullás közötti eltérésnek”. A 2008. április 14-én tartott tárgyaláson az alperes képviselője azt adta elő, hogy az alperes által összegyűjtött veszélyes hulladék nagy részét „elvitték meghatározott etnikumú csoportok”. Az alperes csatlakozó felülvizsgálati kérelme szerint a hatályos jogszabályi

rendelkezők alapján a hulladékok kezelésére és ártalmatlanítására a feldolgozó üzemekbe történő szállításán kívül más jogszabályi módok is léteztek. Az eljárás során azonban nem bizonyította, hogy a saját telkén baromfihullát ártalmatlanított volna, illetve azokat állati hulladéktárolókba helyezte el. Dr. T. J. tanú elmondta, hogy nem számolta meg az elhullott állományt, becsléssel állapította meg az elhullott mennyiséget, és elhitte azt, amit az alperes az ólnaplóba leírt. P. J. tanú szerint a heveny szakban az elhullott állományt az ...-hez került elszállításra. G. I. tanú sem számolta meg az elhullott állományt, az ólnaplót nézte, amit szerinte az alperes mindig precízen vezetett. Mindezekre figyelemmel a másodfokú bíróság jogszabálysértés nélkül indult ki a minden kétséget kizáróan bizonyított 500 kg állati tetem tényéből és dr. S. G. szakértő másodfokú tárgyaláson tett előadására tekintettel helytállóan állapította meg az alperest megillető kártérítés összegét.

A kifejtettek értelmében a másodfokú bíróság a rendelkezésre álló bizonyítékok helytálló és okszerű mérlegelése alapján, jogszabálysértés nélkül állapította meg a tényállást, jutott arra a következtetésre, hogy a felperest a hibás teljesítése folytán az alperessel szemben kártérítés fizetési kötelezettség terheli, amely tekintetében kármegosztásnak nincs helye. A másodfokú bíróság jogszabálysértés nélkül határozta meg az alperes javára beszámítható kártérítés összegét is. A felülvizsgálati eljárásban a bizonyítékok eltérő értékelésének (az ún. felülmérlegelésnek) pedig nincs helye (BH 1999.44.).

Jogszabályt sértve mellőzte ugyanakkor a másodfokú bíróság az alperes kamatfizetési kötelezettségének megállapítását. A felek a 2004. április 1-én kötött szerződésekben a késedelmes fizetés esetére évi 15 % mértékű késedelmikamat fizetési kötelezettségben állapodtak meg. Az eljárás során nem merültek fel arra utaló adatok, amelyek a felperes késedelmi kamat iránti igényének jogszabálysértését kétségessé tennék, ezért a Legfelsőbb Bíróság a másodfokú bíróság ítéletét a keresetet elutasító rendelkezés tekintetében a Pp. 275. § (4) bekezdése alapján hatályon kívül helyezte, és az alperest a Ptk. 301/A. § (1) bekezdése értelmében a szerződésben meghatározott mértékű késedelmi kamat megfizetésére kötelezte, míg a felperes keresetét ezt meghaladóan utasította el. Egyebekben a Pp. 275. § (3) bekezdésének megfelelően a jogerős ítéletet hatályában fenntartotta. A Pp. 81. § (1) bekezdése szerint megállapította, hogy mindegyik fél viseli a saját felülvizsgálati eljárási költségét.

Budapest, 2011. június 02.

*Dr. Fehér Ferenc s.k. a tanács elnöke, Dr. Bartal Géza s.k. előadó
bíró, Dr. Farkas Attila s.k. bíró*